

Tulemusvaldkond	Julgeolek ja riigikaitse
Tulemusvaldkonna eesmärk	Usutav heidutus sõjalise agressori vastu. Võime seista rünnaku vastu kogu ühiskonna tegevusega. Vajadusel kollektiivkaitse ja rahvusvahelise kriisiohje kiire ja tulemuslik rakendumine
Valdkonna arengukava	Riigikaitse arengukava 2017-2026 Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava 2020-2023
Programmi nimi	Kaitsepoliitika kujundamine ja toetav tegevus
Programmi eesmärk	Valitsemisala poliitikad on suunatud sõjalise riigikaitse toetamiseks, sh tagatud on tsiviilsektori toetus sõjalisele kaitsele. Tagatud on ressursid sõjaliste võimete loomiseks ja ülalpidamiseks
Programmi periood	2020-2023
Peavastutaja (ministeerium)	Kaitseministeerium
Kaasvastutajad	Kaitsevägi, Kaitseliit, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, Kaitseressursside Amet, Eesti Sõjamuuseum, Seli Tervisekeskus
Kaasvastutaja ministeerium ja selle valitsemisala asutused	Kaasvastutavad ministeeriumid puuduvad
Programmi kood riigi strateegilise juhtimise süsteemis	JO04 (Tulemusvaldkonna „julgeolek ja riigikaitse“ programm nr 4)

Sisukord

Sissejuhatus	2
Programmi eesmärk, mõõdikud ja eelarve	3
Olukorra lühianalüüs (2018)	4
Olulised tegevused 2020-2023 eesmärkide täitmiseks	5
Meetmed, tegevused ja teenused	5
Meede 1: kaitsepoliitika kujundamine ja toetav tegevus	5

Sissejuhatus

Alates 2020. aastast läheb valitsussektor üle tegevuspõhisele eelarve planeerimisele. Sellega seoses planeeritakse valitsemisalade eelarve tulemusvaldkondade ja programmide lõikes. Tulud ja käibemaks kajastatakse valitsemisalaülevalt ja ei ole jagatud programmide lõikes.

Kaitseministeeriumi valitsemisala tegevused jagunevad nelja programmi alla. Programm „*iseseisev sõjaline kaitsevõime*“ hõlmab kõiki Kaitseväe ja maakaitse tegevusi, mis on seotud sõjaaja struktuuri ettevalmistamise ja ülalpidamisega. Rahvusvahelise koostööga seotud tegevused on koondatud programmi „*kollektiivkaitses osalemine*“ alla. Eraldi programmid on riigisaladusega kaitstud tegevuste kohta (programm „*luure ja eelhoiatuse*“) ja tegevuste kohta, mis ei ole otseselt seotud sõjalise kaitse ettevalmistamise või kollektiivkaitses osalemisega (programm „*kaitsepoliitika kujundamine ja toetav tegevus*“). Kõik Kaitseministeeriumi programmid kuuluvad tulemusvaldkonda „*julgeolek ja riigikaitse*“.

Kaitseministeeriumi valitsemisala aastate 2020-2023 eesmärgid ja nende saavutamiseks kuluvad ressursid määratakse iga-aastases Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava (KMAK) koostamise protsessis. Arenduseesmärkide, tegevuste ning tegevusmahtude määramisel lähtutakse eelkõige Riigikaitse arengukava (RKAK) 2017-2026 eesmärkidest. Samuti võetakse arvesse NATO kaitseplaneerimise protsessi raames Eesti poolt täitmiseks võetud NATO võime-eesmärkidest tulenevaid võimevajadusi ning NATO poolt läbi viidud hindamisprotsesside tulemusena tehtud kokkuvõtteid ja NATO strateegiliste staapide soovitusi.

Programm koondab tegevused, mille eesmärk on tagada, et valitsemisala poliitikad on suunatud sõjalise riigikaitse toetamiseks, sh tagatud on tsiviilsektori toetus sõjalisele kaitsele ning tagatud on ressursid sõjaliste võimete loomiseks ja ülalpidamiseks. Programm hõlmab kõiki Kaitseministeeriumi valitsemisala asutusi, kuid keskendub nendele Kaitseministeeriumi, Kaitseressursside Ameti, Seli tervisekeskuse, Eesti sõjamuuseumi, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse, Kaitseliidu ja Kaitseväe tegevustele, mis ei ole otseselt seotud sõjaaja üksuste ettevalmistamisega.

Programmi juht on Kaitseministeerium.

Programm kuulub tulemusvaldkonda julgeolek ja riigikaitse ning toetab teisi tulemusvaldkonnas olevaid programme.

Programm ajakohastatakse valitsemisala arengukava koostamise käigus ja vaadatakse üle riigi eelarvestrateegia koostamise ajal.

Programmi eesmärk, mõõdikud ja eelarve

Programmi eesmärk: valitsemisala poliitika on suunatud sõjalise riigikaitse toetamiseks, sh tagatud on tsiviilsektori toetus sõjalisele kaitsele. Tagatud on ressursid sõjaliste võimete loomiseks ja ülalpidamiseks.

Tabel 1. Programmi „kaitsepoliitika kujundamine ja toetav tegevus“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
1 Sõjalise kaitse kulude tase SKP-st NATO meetodi järgi (%) <i>Allikas: Kaitseministeerium</i>	2,00% ¹	>2,0%	>2,0%	>2,0%	>2,0%
2 Elanike valmisolek osaleda kaitsetegevuses <i>Allikas: Avalik arvamus ja riigikaitse</i>	60%	>50%	>50%	>50%	>50%
3 Tegevväelaste arv aasta lõpul vähemalt <i>Allikas: Kaitseministeerium</i>	3422	3510	3560	3610	3660

Tabel 2. Programmi „kaitsepoliitika kujundamine ja toetav tegevus“ eelarve (€)

	2020	2021	2022	2023
1 Tulud				
2 Kulud	55 300 978	57 857 399	60 256 858	62 582 383
3 <i>sh välistoetused ja kaasrahastus</i>	731 018	730 941	708 000	0
4 Investeeringud	1 254 951	1 090 881	1 312 309	945 539
5 <i>sh välistoetused ja kaasrahastus</i>	0	0	0	0
6 Mitterahalised kulud	1 387 945	1 398 334	1 341 173	1 342 215

Kuludes on kajastatud eripensionid, asendusteenistustlaste tasud, sotsiaalmaks ja kutsealuste sõidukulud, hüvitised hukkamise või vigastuse korral, riigikaitsele õppetoadused ja toetused riigikaitseõpetuse läbiviimiseks, projekti- ja tegevustoetused, Kaitseministeeriumi, Kaitseressursside Ameti, Eesti Sõjamuuseumi, Seli Tervisekeskuse ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse tööjõukulud ja majandamiskulud, Kaitseväe teadus- ja arendustegevuse kulud ning Kaitseväe kuludest kaitsetahte arendamise kulud ja valveteenistuse kulud Kaitseministeeriumile ja Kaitseressursside Ametile.

Investeeringutes on kajastatud Kaitseministeeriumi, Kaitseväe, Kaitseressursside Ameti, Eesti Sõjamuuseumi inventari, IKT- ning masinate, seadmete investeeringud.

¹ Tegelik kaitsekulude tase NATO meetodi järgi on 2,0% (SKP väärtus jooksevhindades Statistikaameti poolt 28.02.19 avaldatud andmetel). Eelarve planeerimises eraldatud tase oli 2,07%

Olukorra lühianalüüs (2018)

Eesti oli 2018. aastal üks viiest NATO riigist, mille kaitsekulud olid vähemalt 2% SKP-st. 2018. aasta kaitsekulu oli koos valitsuse poolt liitlaste kohaloluks eraldatud lisavahenditega ning kaitseinvesteeringute programmi raames tehtavate laskemoona hangetega 531,1 mln eurot. Kaitsekulude tasemeks koos lisavahenditega oli 2,07%. Kaitsekulude nominaalse suuruse osas oli Eesti 28 NATO riigi seas 24s vahetult Läti järel. Eestist väiksem oli kaitsekulu Sloveenial, Luksemburgil, Albaanial ja Montenegrol.

Eesti kaitseplaneerimises on tugev suunitlus sellele, et maksimaalne ressurss läheks lahinguvõimeliste üksuste loomiseks ja alalhoidmiseks. Ligi 3/4 kaitsekuludest olid suunatud otseselt sõjaliste üksuste loomiseks ja alalhoidmiseks. Seejuures põhihangeteks (*major equipment*) eraldati 2018. aastal 18% kaitsekuludest.

Sõjaliste üksuste mehitamiseks on vajalik reservväelaste ja tegevväelaste olemasolu. Valitsemisala pikaajalise arengukava (riigikaitse arengukava 2017-2026) eesmärkide saavutamiseks on iga-aastaselt vajalik teenistusse võtta keskmiselt 50 tegevväelast enam kui teenistusest lahkub. See eesmärk õnnestus 2018. aasta lõpuks täita – 2018. aastal kasvas tegevväelaste arv 136 võrra ning seisuga 31.12.2018 oli teenistuses 3422 tegevväelast (eesmärk oli 3410). Tegevväelaste juurdekasvu eesmärgi saavutamine on kombinatsioon mitmetest erinevatest teguritest. Kaitseväes läbi viidud analüüsi järgi on tegevväelastele makstav palk otseselt seotud nii värbamissuutlikkuse kui ka teenistusest lahkumisega, seejuures peaks tegevväelaste keskmine töötasu olema ca 30% kõrgem Eesti keskmisest. Selle sihttaseme saavutamiseks on vajalikud vahendid planeeritud aastaks 2019. Tegevväelaste arvu kasvu mõjutas ka mitu rahvusvahelist sõjalist operatsiooni, millesse Kaitsevägi panustab.

Ajateenistusse plaaniti kutsuda 2018. aastal 3200 kutsealust. Lisaks kutsealustele võimaldati ajateenistus läbida 108 vabatahtlikult kaitseväekohustuse võtnud naissoost isikul. Kaitseministri määrusega lubati kehtestatud piirarve ületada 5% ulatuses ning ajateenistuskohustust asus täitma 3376 kutsealust ja 27 naissoost isikut. Ajateenistuse läbis ja määrati sõjaaja ametikohale 2018. aastal 3042 ajateenijat, ennetähtaegselt vabastati teenistusest 13% teenistusse asunutest, seejuures 11,8% vabastati tervislikel põhjustel. Võrreldes 2017. aastaga on ajateenistusest väljalangevus oluliselt vähenenud (2017 oli 19,9%). Reservväelaste õppekogunemistel osales 5104 reservväelast. Lisaks toimus kaks lisaõppekogunemist.²

Üheks tsiviilsektori toetuse aluseks on elanike valmisolek osaleda kaitsetegevuses. Vastavalt Turu-uuringute AS avaliku arvamuse uuringule (sügis 2018) on 28 protsenti Eesti elanikkonnast kindlasti ja 32 protsenti tõenäoliselt valmis oma oskuste ja võimete kohaselt riigikaitstes kaasa lööma (kokku 60%). Kindlasti või tõenäoliselt ei oleks valmis ise kaitsetegevuses osalema 29 protsenti küsitletutest. Kui eestlastest oleks valmis ise kaitsetegevuses osalema 65%, siis mitte-eestlastest 48%.³ Täiendavalt, alates 2014. aastast

² „Aruanne kaitseväekohustuse täitmisest ja kaitsevæeteenistuse korraldamisest 2018. aastal“ - <https://www.kra.ee/kodanik-ja-riigikaitse/uuringud-ja-arued/>

³ Vastavalt Turu-uuringute AS raportis toodud selgitusele tuleb aktiivse kaitsevalmiduse puhul silmas pidada, et riigikaitstes osalemist seostatakse avalikus arvamuses eelkõige relvastatud vastupanuga, milles nähakse traditsiooniliselt reservväelaste ja meeste ülesannet. Seetõttu jääb valmisolek omapoolseks panustamiseks paratamatult madamalak naiste ja vanemaaliste vastajate puhul. Täpsemalt: http://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/avalik_arvamus_ja_riigikaitse_oktoober_2018.pdf

sügisest on kasvanud nende vastajate osakaal, kes leiavad, et Eesti kaitsmine oleks võõrriigi relvastatud kallaletungi korral võimalik kuni liitlaste saabumiseni. Viimase avaliku arvamuse uuringu järgi vastas 53% küsitletutest, et Eestit on võimalik kaitsta kas kindlasti või tõenäoliselt.⁴ Asendusteenistuses oli keskmiselt 65 isikut kuus. Kaitseliitu kuulus 26 000 isikut.

Olulised tegevused 2020-2023 eesmärkide täitmiseks

Kaitsepoliitika kujundamise ja toetava tegevuse programmi olulisemad tegevused on:

- Riigikaitseõpetuse poliitika raames toetatakse elanikkonna valmisolekut ja tahet riigikaitseõpetuse kui valikaine kestlikkuse jätkumist Eesti koolides. Jätkub riigikaitseõpetust õpetavatele koolidele toetuste eraldamine välilaagrite korraldamiseks. Riigikaitseõpetuse läbib 2023. aastal 6300 isikut.
- Kaitsekuludest tagatakse tegevväelastele sotsiaalsed tagatised vigastuse korral ning parim võimalik ravi. Toetatakse tegevväelaste ümber- ja täiendõpet. Jätkub „Sinilille kampaania“.
- Kaitseliit toetab riiklike -ja kohalike omavalitsuste struktuure laiapidmise riigikaitse ülesannete täitmisel.
- Kaitseväge Akadeemias valmistatakse ette Kaitseväge juhtivkoosseisu ja viiakse läbi täiendõpet.
- Planeerimisperioodil jätkub tegevustoetuste andmine audio-visuaalsete projektide rahastamiseks ning MTÜde toetamiseks. Toetus mõttekodadele, sh Rahvusvahelisele kaitseuuringute keskusele, jääb senisele tasemele.
- Olulisel kohal on ajateenistust tutvustav/väärtustav kommunikatsioon ning värbamiskampaaniad. Jätkatakse „naised kaitsevärke“ programmi ja isamaalise hariduse programmiga.

Meetmed, tegevused ja teenused

Meede 1: kaitsepoliitika kujundamine ja toetav tegevus

Programm koosneb ühest meetmest, mistõttu on meetmel sama eesmärk ja mõõdikud, mis programmil.

Tegevus 1.1: kaitsepoliitika kujundamine

Programmi tegevuse oodatav tulemus on tuvastada ja kooskõlas ressursidega tagada julgeolekukeskkonna analüüsi tulemuste ja poliitiliste suuniste põhjal püstitatud ülesannete täitmiseks vajalike võimete olemasolu.

Kaitseministeeriumi põhimääruses nimetatud ülesanded on tagatud, sh on tagatud riigikaitsepoliitika kujundamine. Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium. Programmi tegevuse alla kuulub teenus „*kaitsepoliitika kujundamine*“. Tegemist on Kaitseministeeriumi põhiteenusega.

---

⁴ Samas.

Tabel 3. Tegevuse „kaitsepoliitika kujundamine“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Olemas on ressursirealistlik pikaajaline riigikaitse arendamise kava ning igal aastal uuendatavad ressursidega tagatud detailsed rakenduskavad (Kaitseministeerium)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevus 1.2: kaitsealane teadus- ja arendustegevus

Programmi tegevuse eesmärk on kaitsealase teadus-arendusliku ekspertiisi tekkimine Kaitseministeeriumi valitsemisalas ja Eestis laiemalt ja teadmiste põhine võimearendus.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium ja Kaitsevägi. Programmi tegevuse alla kuulub teenus „*kaitsealane teadus- ja arendustegevus*“.

Planeerimisperioodil alustab igal aastal õpinguid kaks doktoranti. Kaitstakse 8 teadus- ja arendustegevusega seotud magistritööd. Vahendid strateegiliste uuringute tellimiseks on planeeritud nii Kaitseministeeriumile kui Kaitseväele. Kaitsevägi jätkab koostööd ülikoolidega projektid „Tehnoloogiad I-III“ raames. Jätkatakse küberolümpia toetamist ning kaitsealaste magistritööde stipendiumikonkursi ja KVÜÕA ning BDC parimate lõputööde äramärkimist. Teadus- ja arendustegevusega seotud projektitoetused tõusevad tasemele 1mln eurot aastas ja jäävad sellele tasemele. Teadus- ja arendustegevuse valdkonnaga seotud kogukulu⁵ 2020-2023 nominaalsuurusena kasvab, kuid osakaaluna kaitsekuludest langeb 0,2 protsendipunkti võrra jäädes siiski tasemele 1% kaitsekuludest.

Tabel 4. Tegevuse „kaitsealane teadus- ja arendustegevus“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Teadus- ja arendustegevuse projektid, mis viisid sõjaliste võimete loomiseks, arendamiseks ja hoidmiseks kasulike tehniliste ja mittetehniliste lahendusteni (arvuliselt, Kaitseministeerium)	2 ⁶	2	2	2	2
Teadus- ja arendustegevuse kulu osakaal kaitsekuludest (Kaitseministeerium)	1,1%	1,0%	0,9%	0,9%	0,9%

⁵ Teadus- ja arendustegevusega seotud kogukuludesse on arvestatud täiendavalt Kaitseväge rakendusuuringute keskuse tegevuste kulu, Rahvusvahelise Kaitseuuringute Keskusele antav toetus, Eesti sõjajamuseumi teadus- ja arendustegevusega seotud kulu, NATO küberkaitse keskuse Eesti kontingendi tegevustega seotud kulu, NATO küberlabori projekti kulu ja kaitsekuludest kaitsetööstuse edendamiseks jagatavate projektide summa.

⁶ 2018. aastal valmisid varude õiguslik analüüs ja uuring krüptograafia kui majandusharu. RITA suuremahuliste uuringute vooru esitati 2018 KM poolt 2 teemat, mõlemad said toetuse.

Tegevus 1.3: kaitsetööstuse edendamine

Programmi tegevuse eesmärk on Eestis tekib ja jääb püsima rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline, ekspordile orienteeritud ja lisaväärtust loov kaitsetööstus.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium. Programmi tegevuse alla kuulub teenus „*kaitsetööstuse edendamine*“.

Planeerimisperioodil jäävad toetused kaitsetööstusele tasemele 0,8 mln eurot aastas, sellest makstakse tegevustoetust Eesti Kaitsetööstuste Liidule ja toetatakse sihtotstarbeliselt valitud ettevõtteid.

Tabel 5. Tegevuse „kaitsetööstuse edendamine“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Jooksval aastal tekkinud ekspordipotentsiaaliga Eesti kaitsetööstuse tooted või teenused (Kaitseministeerium)	Info sügisel 2019	2	2	2	2
Kaitsetööstuse müügitulu (EKTL andmed)	Info sügisel 2019	111,0 mln (+10% a)	122,0 mln (+10% a)	134,3 mln (+10% a)	147,7 mln (+10% a)
Kaitsetööstuse ekspordikäive (EKTL andmed)	Info sügisel 2019	41,4 mln (+15% a)	47,6 (+15% a)	54,7 mln (+15% a)	62,9 (+15% a)
Kaitsetööstuses hõivatud töötajate arv (EKTL andmed)	Info sügisel 2019	1000	1000	1000	1000

Tegevus 1.4: kaitsetahte arendamine

Programmi tegevuse eesmärgiks on tõsta avalikkuse teadlikkust ja stimuleerida avalikku arutelu julgeoleku, riigikaitse ja välispoliitika küsimustes. Tugevdada Eesti kaitsevaldkonda, tuvastades ja analüüsides riigikaitse- ja julgeolekuprobleeme ning pakkudes strateegilisi ja poliitilisi lahendusi. Kaasata ühiskonda laiemalt riigikaitse.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium ja Kaitseliit. Programmi tegevuse alla kuulub teenus „*kaitsetahte arendamine*“.

Planeerimisperioodil jätkub tegevustoetuste andmine audio-visuaalsete projektide rahastamiseks ning MTÜde toetamiseks. Toetus mõttekodadele, sh Rahvusvahelisele kaitseuuringute keskusele, jääb senisele tasemele. Viiakse läbi arvamusuuringuid ning üks osaluskampaania. Vahendid on planeeritud valitsemisala meediaportaali käivitamiseks. Olulisel kohal on ajateenistust tutvustav/väärtustav kommunikatsioon ning värbamiskampaaniad. Jätkatakse naised kaitseväge kaasamise programmi ja isamaalise hariduse programmiga.

Tabel 6. Tegevuse „kaitsetahte arendamine“ mõõdikud

M õ õdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Elanike valmisolek osaleda kaitsetegevuses (KaM tellitav avaliku arvamuse uuring)	60%	>50%	>50%	>50%	>50%
Elanikkonna toetus ajateenistusele ja vabatahtlikult ajateenistusse asunud kutsealuste m ä är. (KaM tellitav avaliku arvamuse uuring ja kaitsev ä ekohustuse t ä itmise aruanne)	92% // 37%	90% // 34%	90% // 34%	90% // 34%	90% // 34%
Elanikkonna toetus NATO liikmelisusele (elanikkond tervikult/venekeelne elanikkond). (KaM tellitav avaliku arvamuse uuring)	76% // 44%	>70% // >32%	>70% // >33%	>70% // >34%	>70% // >35%

Tegevus 1.5: riigikaitseõpetuse poliitika

Programmi tegevuse eesmärk on elanikkonna valmisolekut ja tahet toetava riigikaitseõpetuse kui valikaine kestlikkus Eesti koolides.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium ja Kaitseressursside Amet. Programmi tegevuse alla kuulub teenus „riigikaitseõpetuse toetamine“.

Perioodil 2020-2023 jätub riigikaitseõpetust õpetavatele koolidele toetuste eraldamine välilaagrite korraldamiseks. Olemas on toimiv protseduur toetuste eraldamiseks ja sihipärase kasutamise kontrollimiseks, sh välilaagrite ainekavale vastavuse hindamiseks ja tagasisidestamiseks, toetuste kasutamine on kontrollitud. Riigikaitseõpetuse laagrite läbiviimiseks on tagatud vajalik varustus. Varustuse hooldus toimub kaitseväe lepingupartneri poolt ja Kaitseväe eelarvest. Riigikaitseõpetuse läbib 2023. aastal 6300 isikut.

Riigikaitseõpetust õppivate õpilaste arvu kasvatamiseks jätub riigikaitseõpetajate koolitamine ja motiveerimine, sealhulgas stipendiumite maksmine riigikaitseõpetajatele ja riigikaitseõpetuse seminaride ja teabepäevade läbiviimine.

Rohkem infot riigikaitseõpetuse kohta: <https://www.kra.ee/riigikaitseopetus/toetused-riigikaitseopetusele/>.

Tabel 7. Tegevuse „riigikaitseõpetuse poliitika“ mõõdikud

M õ õdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Riigikaitse õ petust õ ppinud õ pilaste arv (Kaitseministeerium)	5900	6000	6100	6200	6300
Riigikaitse õ petuse toetused koolidele on sihtotstarbeliselt eraldatud (Kaitseressursside Amet)	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevus 1.6: ajaloolise pärandi säilitamine ja tutvustamine

Programmi tegevuse eesmärk on Eesti sõjaajaloo uurimine, sõjaajaloolise pärandi kogumine, avalikkusele vahendamine, sõjahaudade arvestus ja hooldamine, säilmete ümbermatmine.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Eesti sõjamuuseum. Programmi tegevuse alla kuuluvad teenused: „Eesti sõjaajaloo kogumine ja säilitamine“, „Eesti sõjaajaloo avalikkusele vahendamine“, „sõjaajaloo uurimine“, „sõjahaudade arvestus ja hooldus“, „Vabadussõja võidusamba hooldus“, „sihtfinantseerimine“.

Planeerimisperioodil suurenevad kulutused Eesti sõjaajaloo tutvustamiseks, sh Eesti sõjaajalugu kajastavate ekspositsioonide loomiseks ja eksponeerimiseks, ajutiste näituste korraldamiseks ning sõjaajaloo seisukohast oluliste esemete soetamiseks ja deponeerimiseks. Tegevuskulude kasvu aluseks on valitsemisalaüleised otsused tööjõukulu kasvu osas ning Vabadussõja võidusamba remonttööd.

Tabel 8. Tegevuse „ajaloolise pärandi säilitamine ja tutvustamine“ moodsikud

Moodsik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Teaduspublikatsioonide arv // teadustekstide maht (lk)	1 // 300	1 // 300	1 // 300	1 // 300	1 // 300
Muuseumi külastuste arv	21 012	21 500	22 000	22 500	23 000

Tegevus 1.7: inim- ja tsiviilressursi arvestus, hindamine, valik

Programmi tegevuse eesmärk on: Eesti kaitsevõime toetamine inim- ja materiaalse ressursi arvestuse, hindamise ja valiku kaudu.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseressursside Amet. Programmi tegevuse alla kuuluvad teenused: „kaitseväekohustuse täitmise toetamine“, „värbamine tegevteenistusse“, „tsiviiltoetuse tagamine“.

Programmi tegevuse kavandatav tulemus planeerimisperioodil on järgnev:

- Aastatel 2020, 2021 ja 2022 asub ajateenistusse 3500 isikut, sh 110 naissoost isikut. Aastal 2023 asub ajateenistusse 3800 isikut;
- Asendusteenistusse on keskmiselt 63 isikut;
- Kavandatav värbamistellimuse täitmise määr on 90% tsiviiltoetuse register (TTR) koondab riigikaitseks vajalike varade ja teenuste kohta käiva info. Registri aastane käideldavus on 99%;
- Info kaitseväekohustuslaste, kaitseväekohustust võtta soovivate isikute, kaitseväekohustuse täitmise ning seaduses ettenähtud toimingute ja otsuste tegemise üle arvestuse pidamine toimub kaitseväekohustuslaste registris (KVKR). Registri aastane käideldavus on 99%.

Tabel 9. Tegevuse „inim- ja tsiviilressursi arvestus, hindamine, valik“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Ajateenistusse asunud isikute arv kokku // naissoost isikute arv	3376	3500	3500	3500	3800
Ajateenistusse asunud naissoost isikute arv	27	110	110	112	112
Asendusteenistuslaste arv aastas keskmiselt	63	63	63	63	63
Kaitseväge ja Kaitseliidu tegevvälaliste värbamistellimuse täitmise määr	81%	90%	90%	90%	90%
Kaitseministeeriumi valitsemisala asutuste tsiviilteenistujate (ATS ja TL) värbamistellimuse täitmise määr	87%	90%	90%	90%	90%
Kaitsevägekohustuslaste (KVK) register töötab, registris olevad andmed on aja- ja asjakohased	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH
Tsiviilressursside (TTR) register töötab, registris olevad andmed on aja- ja asjakohased	JAH	JAH	JAH	JAH	JAH

Tegevus 1.8: sotsiaalsed ja teenistusalased tagatised

Programmi tegevuse eesmärk on tagada tegevvälastele sotsiaalsed tagatised.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseministeerium ja Kaitseväge. Programmi tegevuse alla kuulub teenus „*sotsiaalsed ja teenistusalased tagatised*“.

Kaitsekuludest tagatakse tegevvälastele sotsiaalsed tagatised vigastuse korral (ühekordne hüvitis ja töövõimetuspension on välja makstud) ning parim võimalik ravi. Toetatakse tegevvälaste ümber- ja täiendõpet. Kaitsekuludest on tagatud toetusmeetmed kaitsevälase surma või vigastuse korral ka kaitsevälase pereliikmetele, sh toitjakaotuspension, ühekordne hüvitis, taastusravi, psühholoogiline ja sotsiaalnõustamine. Jätkub „Sinilille kampaania“.

Tabel 10. Tegevuse „sotsiaalsed ja teenistusalased tagatised“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Tegevvälaste vabatahtlik volavus (Kaitseministeerium)	5,18%	>5%...<10%	>5%...<10%	>5%...<10%	>5%...<10%

Tegevus 1.9: ametiabi

Programmi tegevuse eesmärk on vajadusel toetada riiklike institutsioone hädaolukordade lahendamisel. Eraldi vahendeid programmi tegevuseks ei planeerita.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitseväge. Programmi tegevuse alla kuuluvad teenus „*ametiabi osutamine riiklikele institutsioonidele*“.

Tabel 11. Tegevuse „ametiabi“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Osutatud ametiabi maht (€) (Kaitsevägi)	Täpsustub 2019 august	0	0	0	0

Tegevus 1.10: vabatahtliku riigikaitse edendamine

Programmi tegevuse eesmärk on, et Kaitsealiidu liikmed on motiveeritud ja ettevalmistatud ning Kaitsealiit suudab toetada riiklikke ja kohalike omavalitsuste struktuure laiapidmise riigikaitse ülesannete täitmisel.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitsealiit. Programmi tegevuse alla kuuluvad teenused: „sisekaitse –ja teiste sihtüksuste ettevalmistamine“, „toetus tsiviilstruktuuridele“, „kehakultuuri arendamine ja väärtustamine“, „küberkaitse teenus“, „rahvusvaheline koostöö“.

Tabel 12. Tegevuse „vabatahtliku riigikaitse edendamine“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Kaitsealiidu (sh Naiskodukaitse) ja Kaitsealiidu noorteorganisatsioonide liikmete arv (Kaitsealiit)	26 069	28 500	29 250	30 000	30 000

Tegevus 1.11: Kaitseväge akadeemia

Programmi tegevuse eesmärk on Kaitseväge juhtivkoosseisu ettevalmistamine ja täiendusõpe.

Programmi tegevuse oodatavat tulemust aitab oma teenuste kaudu saavutada Kaitsevägi. Programmi tegevuse alla kuuluvad teenus: „Sõjaväelise hariduse andmine - taseme- ja täiendusõpe“.

Tabel 13. Tegevuse „kaitseväge akadeemia“ mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Siseriikliku tasemeõppe (kutse-, rakenduskõrgharidus- ja magistriõppe) lõpetanute arv	66	100	100	100	100
Sõjaväelise täiendusõppe lõpetanud isikute arv	258	370	370	380	370
Muu täiendusõppe lõpetanute arv	1413	1279	1279	1279	1279